

AKADEMISK HÖGTID 2008

HÖGSKOLAN
DALARNA

Innehåll

Agneta Stark	Rektor.....	5
Magnus Bohlin	Professor i kulturgeografi.....	6
Changli He	Professor i statistik.....	7
Kim Lützén	Professor i vårdvetenskap med inriktning omvårdnad.....	8
Tekeste Negash	Professor i historia.	9
Niklas Rudholm	Professor i nationalekonomi.....	10
Johan Söderberg	Gästprofessor i ljudproduktion.....	11
Árni Sverrisson	Professor i visuell kultur.....	12
Ewa Wäckelgård	Professor i energi och miljöteknik med inriktning mot solenergi.....	13
Forskningspresentationer, docenter och doktorer		14

PRODUKTION: Informationsavdelningen Högskolan Dalarna
Texterna har skrivits av respektive forskare.
PROJEKTLEDNING, RESEARCH OCH REDIGERING: Anna Hägglund, Annette Skogsjö
GRAFISK FORM & ILLUSTRATION: Linda Berghov, Birgitta Svensson
FOTO: Ann Ek
TRYCK: Arkitektkopia Falun
UPPLAGA: 500 ex

Rektor Agneta Stark

Högskolan Dalarna firar åter Akademisk högtid under årets mörkaste tid

Den högre utbildningen och forskningen vid lärosäten som ännu inte har rätt att ge egen forskarutbildning ifrågasätts emellanåt. I våra egna granskningar, i utvärderingar och tävlan om forskningsmedel måste vi oavbrutet bevisa sådant som på lärosäten med längre traditioner tas för givet. Vi hävdar nu väl vår plats i det svenska högskolelandskapet – och vi bereder oss på att ta större plats, helt på egna meriter.

Jag är stolt över att Högskolan Dalarna bedriver forskning om viktiga områden, och att våra forskare hävdar sig väl nationellt och internationellt inom våra starka områden. Våra forskare bidrar också till att nya forskningsområden utvecklas och växer, vilket är avgörande för framtiden.

Vi firar idag de sju professorer och den gästprofessor som utsetts sedan den senaste akademiska högtiden hösten 2006. Vi firar de sju medarbetare som blivit docenter, och vi firar de 21 som avlagt doktorsexamen – ännu så länge vid andra lärosäten än vårt eget.

Jag lyckönskar dem alla och ser förväntansfullt fram emot deras fortsatta bidrag till vetenskapen och till Högskolan Dalarnas utveckling.

FOTO: Annette Skogsjö

Magnus Bohlin

Professor i kulturgeografi

Jämt 745 år efter slaget i Ålgårds föddes Magnus Bohlin. Västgöte från Vadso härad som för mot Dalarna. Resan dit gick via universitetsfilialen i Örebro. Efter grundexamen ledde turen vidare till Edmonton, University of Alberta och en Master of Arts. Här grundades intresset för turism och fritidshus, om vilket doktorsavhandlingen i Uppsala sedan handlar.

1982 knyts Magnus Bohlin till Högskolan i Falun Borlänge. Dessförinnan har deltog han i arbetet på att sjösätta ett nytt program i turism, som i år firar 30-årsjubileum. Sedan 1 januari 2007 är han professor i Kulturgeografi vid Högskolan Dalarna. Åren i Dalarna har handlat om turismutbildning och turismforskning och flera internationella styrelseuppdrag med anknytning till detta.

Changli He

Professor i statistik

Changli He föddes i staden Dandong i norra Kina. Efter en inledande bana som lärare i matematik flyttade han till Sverige och doktorerade vid Handelshögskolan i Stockholm 1997. 2003 blev han docent vid Handelshögskolan. 2005 anställdes han vid Högskolan Dalarna.

Changli He medverkar idag med artiklar, och granskar bidrag, i flera ledande internationella ekonometriska tidskrifter; dvs tidskrifter ägnade åt utveckling av statistiska metoder för att studera ekonomiska samband. Han är handledare för doktorander vid Handelshögskolan och Högskolan Dalarna.

Sedan 1 december 2007 är han professor i statistik vid Högskolan Dalarna.

FOTO: Annette Skogsjö

Evenemangsturism - en växande och betydande industri

När jag skrev min avhandling för ett kvartssekel sedan var turism absolut inget stort forskningsfält. Det fanns få akademiska tidskrifter i ämnet. Då var vi en handfull i detta land som ägnade området vårt intresse. Ofta i motvind för akademien är sällan revolutionär och den som inte sysslar med normalvetenskap utgör alltid på något vis ett orosmoment. Symptomatiskt är att vi som då var pionjärer fanns vid de regionala högskolorna Östersund, Falun/Borlänge och Kalmar. Universiteten var då helt ointresserade av ämnesområdet turism.

Den ringa kunskapsproduktionen gjorde det nödvändigt att försöka få igång forskning om svenska förhållanden. Eftersom jag i avhandlingen sysslat med fritidsbebyggelsens regional-ekonomiska effekter, blev det naturligt att fortsätta med turismekonomiska undersökningar. Detta ledde vidare till utvärderingar av en rad olika evenemang både i Dalarna och annorstädes. Sveriges första kurs i evenemangsturism blev ett av de påtagliga resultaten. Kursen gavs även vid Stockholms universitet. Evenemangsstudierna ledde både till sport och

till kultur. Mina kontakter med kulturens idkare i regionen fick denna sida att överväga. På senare tid har arbetet med elektroniska guider, som en ny form av upplevelseturism, blivit allt mer central i min forskning och undervisning.

I forskarens roll ligger också att förmedla resultaten. Det har lett till att jag tillsammans med kollegor arbetat med förenklade resultatredovisningar som i akademiska sammanhang är föga glamorösa men enligt min mening nog så viktiga. Ett sidospår i detta är de kunskapsresor jag varit med att arrangera till de Brittiska öarna.

Mitt internationella kontaktnät grundlades genom utlandsstudierna där Parklandsstiftelsen banade vägen och sedan följdes av uppdrag i Norges forskningsråd, GI-Norden, TTRA-Europoe som jag var med att starta och sedan i moderorganisationen Travel and Tourism Research Association i USA.

Målet är att utveckla ny statistisk teori

I min forskning ägnar jag mig åt utveckling av statistiska metoder för att studera ekonomiska samband – eller, med andra ord, ekonometri. Jag sysslar med tidsserieekonometri, finansiell ekonometri och icke-linjär ekonometri. Alla dessa tre områden är vetenskaper för att, med grund i ekonomisk teori, modellera tidsserier för ekonomiska data, finansiella data och för prognoser.

Mina huvudsakliga bidrag till tidsserieekonometri återfinns i forskningstidskrifter som Journal of Econometrics, Journal of Financial Econometrics, Econometric Theory, Time Series Analysis, Econometric Reviews och Oxford Bulletin of Economics and Statistics. Bland de viktigaste bidragen finns de som fokuserar på de statistiska egenskaperna i GARCH-processerna som introducerades av Nobelpristagaren i ekonomi 1982, Robert F Engle. Ekonomer kan genom att använda mina resultat utvärdera hur väl den ekonomiska teorin sammanfaller med empiriska fakta identifierade genom den statistiska modellen.

Det viktigaste bidraget till icke-linjär tidsserieekonometri från 2006 medverkar till att fylla ett tomrum i den ekonometriska litteraturen. Resultatet i form av flera nya tester av s k unit root-modell ger mjuka övergångar mellan nivåer, och i dynamik och trender. Dessa ger användbara statistiska verktyg för den som vill analysera icke-linjära dynamiska egenskaper i exempelvis studier där man vill jämföra utvecklingstrender i olika länder.

Idag arbetar jag med ett projekt vars mål är att utveckla ny statistisk teori för icke-linjär kointegration i icke-linjära s k vektorautoregressiva modeller. Projektet är således en utveckling av den linjära kointegrationen, som var ett begrepp inom ekonometri som resulterade i Nobelpris för Clive W J Granger och Robert F Engle. Mitt projekt finansieras av Riksbankens Jubileumsfond.

Foto: Annette Skogsjö

Kim Lützén

Professor i vårdvetenskap med inriktning
omvårdnad

Kim Lützén disputerade 1993 vid Karolinska Institutet. 1995 blev hon docent i vårdetik vid Uppsala universitet och 1997 docent i vårdvetenskap inriktning psykiatrisk omvårdnad vid Karolinska Institutet. Efter några år vid Karolinska Institutet och senare Ersta Sköndal Högskola AB som prefekt kom hon till Högskolan Dalarna.

Sedan 1 maj 2007 är hon professor i vårdvetenskap med inriktning omvårdnad vid Högskolan Dalarna. Hon har utsetts till forskningsledare för området Hälsa, livs kvalitet, välfärd.

Vården som moraliskt samspel

Min forskning har två huvudspår. Etik och livskvalitet hos människor med psykisk sjukdom som kräver långvarig socialt stöd och medicinsk behandling är det ena huvudspåret. Personals upplevelser och uppfattningar om etiska problem som uppstår i vårdandet är det andra spåret.

Vården och vårdandet kan beskrivas som en moralisk verksamhet - både strukturellt och mellanmänniskt eftersom ett komplext samspel sker mellan olika värderingar och handlingsalternativ. På den strukturella nivån finns riktlinjer som kan begränsa den professionella vårdarens handlingsalternativ. På den mellanmänniska nivån bör valet av handlingsalternativ baseras på respekt för patientens egen vilja och rätt att vara delaktig. Inte så sällan uppstår dock problematiska situationer eller konflikter, särskilt när patienten på grund av sjukdom saknar beslutsförmåga eller viljan att ta emot vård.

I ett tidigt skede intresserade jag mig för hur sjuksköterskor inom psykiatri hanterar etiska frågor. Resultaten av kvalitativa data samlade i fältstudier genererade begreppet "moralisk lyhördhet" som i grunden tillhör den fenomenologiska etiken. Begreppet försöker fånga en medvetenhet om den moraliska innebörden i en specifik situation och insikt i konsekvenser av beslut som fattas.

Inom psykiatri kan integritetskränkningar äga rum oavsett om patienten vårdas frivilligt eller med tvång. Forskningen visar att personer med psykisk sjukdom under sin vårdtid och rehabilitering inte har varit delaktiga i beslut som påverkar deras livskvalitet och social integrering. En känsla av maktlöshet, ensamhet och meningslöshet uppstår.

Att vård och rehabilitering inte i tillräcklig utsträckning utformas med respekt för patienters psykiska, fysiska och sociala utsatthet är i högsta grad ett etiskt problem på den strukturella nivån. Det finns ett stort behov av forskning som kan leda till förändringar inom vården.

Tekeste Negash

Professor i historia

Som gymnasist började Tekeste Negash i amerikansk jordbruksskola i Etiopien på 1960-talet. Han tog en juridisk grundexamen i Asmara i Eritrea och masterutbildning i historia i London på 1970-talet. Så följde forskarutbildning i historia vid Uppsala universitet i Sverige och vid universitet i Michigan i USA. Han utnämndes till docent i historia vid Uppsala universitet 1998. Tekeste Negash har varit forskningsledare vid SLU, forskare, lärare och handledare i historia, i Third World Studies och i afrikanistik vid Uppsala universitet. Han har varit forskare vid SIDA/Sarecd. 1998 kom han till Högskolan Dalarna, där han är universitetslektor i historia. Tekeste Negash är ofta huvudtalare vid internationella konferenser och som författare publiceras han i flera länder.

Foto: Annette Skogsjö

Modern afrikansk historia

Tekeste Negash's forskning handlar främst om modern afrikansk historia. Han disputerade 1987 med avhandlingen Italian Colonialism in Eritrea. Åren därefter ägnade han åt studier av konflikter mellan afrikanska länder och undervisningspolitik. Forskningen omfattar även relationen mellan utbildning och social förändring. År 1990 fick Tekeste Negash en utmärkelse från Ethiopian Research Council i USA för framstående forskning.

I Rethinking Education in Ethiopia presenterar Tekeste Negash avgörande brister i det formella utbildningsväsendet. Detta gav upphov till debatt i biståndskretsar. Det uppstår också problem när engelska tar över som undervisningsspråk i Afrika när varken elever eller lärare behärskar språket tillräckligt. Han har också beskrivit, i boken Eritrea and Ethiopia: The Federal Experience (1997), hur det koloniala arvet bidrog till krig mellan Etiopien och Eritrea. Dessa länder har kulturellt och historiskt gemensamma rötter. Kolonialismens

rasistiska ideologi ledde till att man under italienskt styre definierade befolkningen i Eritrea som mer civiliserade än de övriga etiopiska folken. Tillsammans med socialantropologen Kjetil Trondvol har han därefter skrivit Brothers at War (2000). Boken utgör ett viktigt bidrag i den internationella debatten om dagens Etiopien och Eritrea.

Vid Högskolan Dalarna är Tekeste Negash en av initiativtagarna till magisterprogrammet i African Studies.

FOTO: Annette Skogsjö

Niklas Rudholm

Professor i nationalekonomi

Niklas Rudholm föddes 1971 i Skellefteå. Han disputerade 2001 vid Umeå universitet. 2005 utnämndes han till docent i nationalekonomi, också det vid samma lärosäte. Åren 2005 till och med februari 2008 arbetade han halvtid som lektor vid Högskolan i Gävle och halvtid som forskare vid Handelns Utredningsinstitut.

Sedan 1 mars 2008 arbetar han som professor i nationalekonomi vid Högskolan Dalarna och som forskare vid Handelns Utredningsinstitut. Han har också blivit utsedd till forskningsledare för forskningsområdet Regionala förändringsprocesser.

Handel och regional utveckling

Under perioden 1996-2006 har detaljhandelns omsättning ökat med omkring 160 miljarder kronor. Det finns idag 90 000 handelsföretag i Sverige med totalt 430 000 sysselsatta. Tillväxten har varit historiskt sett mycket kraftig, men också koncentrerad till ett fåtal kommuner eller regioner. Cirka 30 kommuner står för 60 procent av tillväxten under perioden och 50 kommuner står för omkring 90 procent av tillväxten.

Under de senaste åren har visserligen konsumenternas köpkraft ökat kontinuerligt, men en av de viktigaste förklaringarna till den starka tillväxten är att detaljhandelsutbudet har ökat kraftigt genom utbyggnader och nyetableringar av köpcentrum samt externa marknadsplatser runt om i landet. En viktig fråga i denna strukturomvandlingsprocess är vad som händer med detaljhandeln på olika marknadsplatser när det etableras köpcentrum eller externhandel.

Några trender är tydliga. Under de senaste 10 åren har de flesta nyetableringarna som skett i detaljhandeln varit antingen små jourbutiker eller stora externa butiker lokaliserade i köpcentrum. För de små jourbutikerna är det även så att de är överrepresenterade bland de butiker som måste lämna marknaden, men endast i sådan utsträckning att antalet små jourbutiker växer i Sverige. De senaste årens strukturomvandling inom handeln har alltså lett till en polarisering där konsumenten verkar föredra att göra sina veckoköp vid externa köpcentrum och kompletteringshandla i sin lokala jourbutik.

En del av handelssektorn som inte studerats i den utsträckning den förtjänar är partihandeln. Den har under de senaste åren haft en starkare ekonomisk utveckling än detaljhandeln, men har trots detta inte uppmärksamats inom den ekonomiska forskningen. Mitt arbete idag består därför i att leda ett forskningsprojekt som studerar partihandelns betydelse i ekonomin samt vilka faktorer som skapar ett framgångsrikt företagsklimat för partihandelsföretag.

Johan Söderberg

Gästprofessor i ljudproduktion

Johan Söderberg föddes 1962 i Bollnäs.

I början av 1980-talet studerade han vid Musikhögskolan i Göteborg. Hans instrument var slagverk. Därefter åkte Johan Söderberg på turné med bland andra Fläskkvartetten och Imperiet. Han medverkade under 90-talet i musik- och videokollektivet Lucky People Center. 2000-talet har framför allt handlat om filmregi, klippning och filmmusik. Johan Söderberg fick en grammis 1994 tillsammans med The Fleshquartet och en guldbagge 2003 för soundtrack till filmen Tokyo Noice.

I år har han spelat marimba med Bob Hund, regisserat scenvideos åt Robyn och Madonna, samt fått en ny grammis, denna gång för bästa musikvideo.

FOTO: Annette Skogsjö

Remix/Recut - Kreativt integrerat bild och ljudarbete

Den tekniska utvecklingen inom media de senaste 20 åren har inneburit en kulturell revolution. Idag kan alla göra film och musik. Den nya generationen datorkreatörer föredrar Internet, där det finns många kanaler att publicera sin musik och sina filmer framför TV-kanaler och skivbolag.

Internet fungerar också som ett jättelikt arkiv för ljud och bild. Mycket som produceras för nätet är egentligen återvunnet material. Hemmagjorda versioner på kända artisters videos är stort. Politisk satir är vanligt. Man laddar ner de bilder och den musik man behöver, remixar och lägger tillbaka något nytt.

Jag har i många år sysslat med denna teknik, som jag kallar Remix/Recut. I mina produktioner använder jag mig av metoden för att skapa starka budskap om vår samtid, gärna med en humoristisk eller absurd vinkling. Det är ett befriande och roligt arbetssätt, som ger mig möjlighet att påverka omvärld.

den. Metoden tar bort gränsen mellan arbetsrollerna inom ljud och bild.

Trenden visar att ljud och bild blir alltmer integrerade inom mediesfären. En hantverkare inom film och media måste idag ha insikter inom fler områden än sitt ursprungliga kompetensområde. En ljudläggare måste förstå klippning och dramaturgi. En filmklippare måste kunna lägga ljud och skapa musikaliska förlopp. Det finns inte längre några vattentäta skott mellan arbetsfälten. Den mest kreativa hantverkaren står idag högst i kurs.

Under mina seminarier och workshops låter jag deltagarna använda Remix/Recut metoden. De får tanka ner, rippa och sampla, remixa, klippa sönder och skapa något eget. Denna fria process frigör massor av kreativitet. Deltagaren får dessutom publicera sitt verk, och kommunicera en personlig tanke om sin omvärld.

FOTO: Annette Skogsjö

Árni Sverrisson

Professor i visuell kultur

Árni Sverrisson föddes 1953 i Reykjavík, Island. Han disputerade 1993 i sociologi vid Lunds universitet, blev docent i sociologi vid Stockholms universitet år 2000 och professor i sociologi på samma ställe 2005. Han är sedan 2006 ordförande i NordForsk-nätverket "Nordens samtida bildvärld." Hans forskning är inriktad på sociala nätverk och innovationsprocesser på olika områden, nu senast inom digital bild.

Árni Sverrisson är professor i visuell kultur vid Högskolan Dalarna sedan 1 april 2007.

Samtidens kultur är visuell

Samtidens kultur är en visuell kultur. Televisionen har blivit det nyhetsmedium som de flesta använder för att orientera sig. Existentiella frågor och etiska dilemman begrips i vardagen med kategorier hämtade från film och TV. Med digitala kameror har fotografin blivit en allmän och populär kulturpraktik som blir bättre och billigare hela tiden. Tecknade serier och interaktiva dataspel skapar experimentella världar i vilka barn och ungdomar rör sig hemtamt.

Utseende och framtoning är överlag viktiga för det sociala samspelet på flera sätt. Alla är inte med i denna process på samma villkor: klass, kön och etnicitet reproduceras också i samtidens bildvärldar. De styrs i mycket av makt och pengar.

Allt detta studeras inom området Visuell kultur. Det används många olika arbetsmetoder, allt från statistiska undersökningar av samtida bildbruk till konstnärliga experiment. Vår miljö här vid Högskolan Dalarna är bland de viktigare i Sverige med stor ämnesbredd och flera spännande projekt.

Själv är jag bildsociolog. Min grundtanke är att bilder produceras av kollektiv snarare än individer, att bildströmmar och bildsamlingar prioriteras framför enskilda verk och att bildens sociala egenskaper styr utformningen och mottagningen av innehållet. Med denna utgångspunkt har jag studerat hur estetiska och tekniska innovationer inom digital fotografi gestaltas i olika nätverkskonstellationer. Jag har också skrivit om naturbild och vetenskap och om hur olika typer av socialt och kulturellt kapital mobiliseras inom fotografin.

Just nu håller jag på med ett projekt som studerar bilders starka förmåga att samla, eller splittra, människor med utgångspunkt i bildernas roll i det sociala samspelet.

Ewa Wäckelgård

Professor i energi och miljöteknik med inriktning mot solenergiteknik

Ewa Wäckelgård föddes 1957 och växte upp i Borlänge. Hon avlade sin doktors-examen i fysik 1987 vid Uppsala universitet. Där har hon sedan dess varit verksam vid Institutionen för teknikvetenskaper och utsågs 2004 till professor i fasta tillståndets fysik särskilt solenergitillämpningar.

Sedan 1 november 2007 är hon professor i energi och miljöteknik med inriktning mot solenergiteknik vid Högskolan Dalarna. Hon har utsetts till forskningsledare för området Energiomställning och samhällsprocesser.

FOTO: Annette Skogsjö

Ytors optiska egenskaper viktiga för solvärme och solel

Jag började min forskargärning som doktorand i fysik med studier av dynamiska processer på atomär nivå i metaller. Metodiskt innebar detta att jag använde radioaktiva isotoper och elementarpartiklar som interna sonder i materialen för att indirekt mäta spridningsprocesser och magnetiska variationer på extremt korta tidsskalor.

Efter doktorsexamen inriktades min forskning mer mot tillämpningar inom framförallt solenergiområdet. Jag studerade ytors optiska egenskaper och hur de ska vara beskaffade för att på ett maximalt sätt absorbera värme i solfångare. Jag har dessutom handlett fyra doktorander som har forskat kring olika processer för ytbeläggningar, ytornas optiska egenskaper och deras försämrade egenskaper i takt med att de åldras. Vi har från dessa arbeten uppnått god kunskap om hur man optimerar ytbeläggningsprocesserna med utgångspunkt i optiska analyser och hur man förbättrar åldringsegenskaperna. Resultaten har bidragit till att ytbeläggningsprocesser har utvecklats och används i industriell tillverkning av absorbatörer i solfångare.

Under tio år har jag medverkat i utveckling och ledning av den nationella forskarskolan Program energisystem. Jag har handlett tre doktorander som har studerat solvärmeteknik och system inom ramen för forskarskolan.

Resultaten från dessa projekt nyanserar bilden av förutsättningarna för solvärme. Det gäller framförallt solvärme under svenska förhållanden, med avseende på typ av solfångare, typ av värmesystem i husen och inverkan av olika klimatzoner. Det gäller dessutom hur professionella aktörers och hushållens inställningar till solvärmeteknik påverkar solvärmebranschens utveckling.

Min forskning kompletterar ämnets energiteknikforskning med inriktning på materialområdet. Framför allt rör min forskning ytors optiska egenskaper i solvärme- och solelsystem.

Forskningspresentationer, docenter och doktorer

Docenter

Owen Eriksson

Owen Eriksson är forskningsledare, lektor och ämnesansvarig i informatik vid Högskolan Dalarna. Han disputerade vid Linköpings universitet i oktober 2000 och utnämndes där till docent i mars 2008. Owen Erikssons forskning handlar om utvärdering, användning och utveckling av IT-system och informationsinfrastruktur (e-infrastruktur). Hans forskning är inriktad mot hur handlingsteori och språkfilosofi kan utgöra grund för utvärdering, användning och utveckling av IT-system och e-infrastrukturer. Owen Eriksson bedriver också aktionsinriktad forskning inom Intelligent Transport System (ITS) i ett nära samarbete med näringsliv och myndigheter.

Irene Gilsenan Nordin

Irene Gilsenan Nordin utnämndes till docent i engelsk litteratur vid Högskolan Dalarna i december 2007. Hon disputerade 1999 vid Uppsala universitet med avhandlingen *Crediting Marvels in Seamus Heaney's Seeing Things*. Hon har undervisat i engelska vid Högskolan Dalarna sedan 1992.

Irene Gilsenan Nordins forskning är inriktad främst mot modern irländsk poesi. Hon har publicerat *The Body and Desire in Contemporary Irish Poetry* (Dublin 2006). År 2003 etablerade hon DUCIS, ett centrum för irländska studier vid Högskolan Dalarna. Hon är redaktör för Nordic Irish Studies, och är verksam i Nordic Irish Studies Network, ett nätverk för forskare i irländska studier inom Skandinavien.

Gunnar Isacsson

Gunnar Isacsson arbetar som universitetslektor i nationalekonomi vid Högskolan Dalarna och forskare vid VTIs transportekonomiska enhet i Borlänge. Han disputerade 1999 vid Stockholms universitet med avhandlingen *Essays on the twins approach in empirical labor economics*. Han utnämndes till docent vid Högskolan Dalarna i juni 2008.

Gunnar Isacssons forskning är inriktad mot empiriska frågeställningar inom både transportekonomi och arbetsmarknadsekonomi. Han har bl a undersökt effekter på lönestrukturen av investeringar i transportinfrastrukturen och sambandet mellan sjukskrivningar och restid till jobbet.

Elisabeth Lindberg

Elisabeth Lindberg disputerade 1998 vid Uppsala universitet med avhandlingen *Att välja döden. En socialpsykologisk studie av livs(o)vilja*. Sedan 2005 har hon varit anställd vid Högskolan Dalarna som universitetslektor. Hon utnämndes till docent i sociologi vid Uppsala universitet i juni 2007.

Elisabeth Lindberg har ett brett intresse för sociologi, socialpsykologi, kultur- och genusfrågor, speciellt knutet till folkhälsoaspekter och produktion av mening. Teoretiskt och metodologiskt har studiet av självmord fått utgöra ett nav för detta hennes intresse genom att det kan synliggöra symptom för tillstånd i ett samhälle, eller i en grupp, samt variationer i livsvillkor inom och mellan olika grupper.

Niklas Lindegårdh

Niklas Lindegårdh är chef för Clinical Pharmacology Laboratory vid Mahidol Oxford Tropical Medicine Research Unit (MORU) i Bangkok, Thailand. Han disputerade 2003 vid Uppsala universitet under sin tid som anställd vid Högskolan Dalarna med avhandlingen *Development of Field-adapted Analytical Methods for the Determination of New Antimalarial Drugs in Biological Fluids*. I december 2006 utnämndes han till docent i kemi vid Högskolan Dalarna.

Hans roll idag är att leda forskning inriktad på utveckling av nya tekniker för analys av nya läkemedel för tropiska sjukdomar. Han leder och koordinerar alla aspekter av kliniska farmakokinetiska studier och därutöver handleder han doktorander och post-docs. Som delhandledare har han fortsatt ett nära forskningssamarbete med Högskolan Dalarna.

Mia Maria Rosenqvist

Mia Maria Rosenqvist utnämndes till docent i november 2007 och arbetar som lektor i pedagogik vid Högskolan Dalarna. Hon disputerade år 2000 vid Lärarhögskolan i Stockholm med avhandlingen *Undervisning i förskolan – en studie av förskollärares föreställningar*.

Hennes forskning är inriktad mot relationen mellan förskole- och skolverksamhet. Syftet med forskningen är att hitta vägar för ett samgående mellan skolformernas verksamheter på lika villkor. Hennes senaste rapport *Lek och skolämnen i en ny lärarroll* publicerades 2006. Forskningen visar att det finns vägar att nå varandra verksamhetsmässigt och språkligt bland annat genom rollektspedagogik.

Kerstin Öhrn

Kerstin Öhrn arbetar som universitetslektor i vårdvetenskap med inriktning munhälsa vid Högskolan Dalarna. Hon disputerade 2001 vid Uppsala universitet med avhandlingen *Oral Health and Experience of Oral Care among Cancer Patients during Radio- or Chemotherapy*. Hon utnämndes till docent vid Högskolan Dalarna i juni 2008.

Kerstin Öhrns forskning är inriktad mot patientens perspektiv på munhälsa och munhälsorelaterad livskvalitet. Forskningen har fokuserats på prevention och lindring av de specifika problem som uppstår i munnen vid cancerbehandling. Ett vidare område rör patienter med parodontit där beteendeförändringar utgör en viktig aspekt av prevention och behandling. Ett särskilt intresse är evidensbaserad tillämpning av forskning.

Doktorer

Tomas Axelson

Tomas Axelson är teologie doktor i religionssociologi. Han disputerade i februari 2008 vid Uppsala universitet med avhandlingen *Film och mening. En receptionsstudie om spelfilm, filmpublik och existentiella frågor*.

Avhandlingen behandlar på vilket sätt och under vilka omständigheter filmupplevelser kan vara en resurs för reflektion om existentiella frågor. Genom ett samspel mellan sociala och psykologiska processer tycks vissa individer inspireras av film för en personlig bearbetning av grundläggande humanistiska värderingar, som solidaritet, medkänsla och offervilja. Resultatet fördjupar religionssociologiska teorier om sakralisering av självet och individualiserade meningssystem i det senmoderna samhället.

Åsa Bartholdsson

Åsa Bartholdsson är filosofie doktor i socialantropologi. Hon disputerade i juni 2007 vid Stockholms universitet med avhandlingen *Med facit i hand: normalitet, elevskap och vänlig maktutövning i två svenska skolor*.

Avhandlingen analyserar den lärprocess, i vilken elevskap, en särskild slags normalitet, formas. Genom ”vänlig maktutövning”, en dold styrningsteknik, leder lärare eleven mot tillägandet av positivt sanktionerade sätt att uttrycka ”sig själv”, hantera känslor, balansera en mångfald av relationer. Det etnografiska materialet bygger på antropologiskt fältarbete i en förskoleklass och en femteklass i två svenska skolor.

Frank Fiedler

Frank Fiedler är teknologie doktor i energi- och miljöteknik. Han disputerade i december 2006 vid Mälardalens högskola med avhandlingen *Combined Solar and Pellet Heating Systems – Studies of Energy Use and CO-Emissions*.

Frank Fiedler har undersökt de vanligaste pellets- och solvärmesystemen på den svenska marknaden. Exempel på frågor som han har ställt är: Hur mycket koloxid släpper systemen ut? Hur mycket energi kräver de? Hur fungerar installationen? Hur får de plats i huset? Simuleringar och undersökningar har med omfattande laboratoriemätningar lett till att ett nytt flexibelt koncept har tagits fram för ett värmesystem som kombinerar pellets- och solvärme. Värmesystemet är dessutom mycket kompakt och kan installeras i villor utan eller med begränsat utrymme för pannrum.

Hasan Fleyeh

Hasan Fleyeh disputerade i juni 2007 vid Napier universitetet i Edinburgh i Skottland med avhandlingen *Traffic and Road Sign Recognition*.

Syftet med hans forskning är att fordonsförare med hjälp av avancerad teknologi ska kunna få ett bättre körbeteende och att risken för olyckor ska minska. Hasan Fleyeh har utvecklat datorstödda metoder för att automatiskt registrera och känna igen vägskyltar. Detta sker med hjälp av en dator och en kamera som med olika tekniker delar upp bilder i segment utifrån färg- och formanalys. Efter klassificering förs sedan informationen över till fordonsföraren i förväg vid rätt tidpunkt under färden. Med hjälp av en GPS, som mäter fordonets hastighet, kan programmet varna föraren när den tillåtna hastigheten överskrids.

Jan Florin

Jan Florin är medicine doktor i vårdvetenskap. Han disputerade i februari 2007 vid Örebro universitet med avhandlingen *Patient participation in clinical decision making in nursing: a collaborative effort between patients and nurses*.

Patienten har, med bas i lagstiftning och förordningar, en stark ställning inom svensk hälso- och sjukvård grundat på en samhällelig uppfattning om betydelsen av delaktighet. Jan Florin har bl a studerat hur överens patient och sjuksköterska är om respektive roller i beslutsfattande om vård, samt om vilka hälsobehov och problem som föreligger. Vidare studier har fokuserat på hur patienten ser på och uppfattar sin delaktighet i planering och genomförande av sin egen vård.

Peter Harlin

Peter Harlin är teknologie doktor i materialvetenskap med examen från Chalmers tekniska högskola. Avhandlingen har titeln *On the Processing of Starch Consolidated High Speed Steel – Microstructure and Tribological Properties*. Hans disputation ägde rum i maj 2008 vid Högskolan Dalarna.

I avhandlingen studeras möjligheten att med snabbstålspulver som utgångspunkt tillverka komponenter med stärkelsekonsolidering. Syftet är att utvärdera och optimera stärkelsekonsolideringsprocessen samt finna möjliga tillämpningar för det tillverkade materialet. Resultaten visar att det med stärkelsekonsolidering i kombination med ytbeläggning är möjligt att tillverka komponenter nära slutgiltig form för tillämpningar som kräver låg friktion och låg nötning.

Ann Hedlund

Ann Hedlund, teknologie doktor i industriell arbetsvetenskap, disputerade i juni 2007 vid KTH i Stockholm med avhandlingen *Attraktivitetens dynamik – studier av förändringar i arbetets attraktivitet*.

Avhandling har sin grund i problemet med att rekrytera och behålla personal, och syftar till att öka förståelsen för vad som karakteriserar attraktivt arbete. Ett 80-tal kvaliteter representerar en helhetsbild av vad som gör arbete attraktivt. Karakteristiskt för attraktivt arbete är att det är dynamiskt och komparativt. Förändrade värderingar av arbete beror både på förändrade värderingar av hur viktiga olika aspekter av arbete är och på förändrad uppfattning om aspekternas förekomst.

Göran Hultgren

Göran Hultgren är filosofie doktor och lektor i informatik. Han disputerade vid Linköpings universitet i juni 2007 med avhandlingen *eTjänster som social interaktion via användning av IT-system - en praktisk teori*.

Göran Hultgren har tre inriktningar i sin forskning. Den första handlar om metoder för hur man analyserar problem och processer när olika verksamheter samverkar. Den andra har beröringspunkter med den första och handlar om eTjänster och utveckling av en praktisk teori för förståelse, analys och design av IT-baserade företeelser. Den tredje handlar om att utveckla en modell för lärandemål i grundutbildningen i informatik. Den första inriktningen finns bl a i Göran Hultgrens licentiatavhandling, den andra i hans doktorsavhandling.

Torsten Hylén

Torsten Hylén är teologie doktor i religionshistoria. Han disputerade i mars 2007 vid Uppsala universitet med avhandlingen *Husayn, the Mediator. A Structural Analysis of the Karbalâ Drama according to Abû Ja`far Muhammad b. Jarîr al-Tabarî (d. 310/923)*.

I studien analyseras en version av berättelsen om profeten Muhammeds dotterson Husayn b. `Alî, som dödades i ett slag i Karbala år 680. Berättelsen har haft enormt stor betydelse inom den shiitiska formen av islam. Den har även bidragit till senare tiders martyrideologi. Den analysmetod som används är inspirerad av den franske strukturalistiske antropologen Claude Lévi-Strauss. Studien kan bidra till ökad förståelse för martyrskapet i islam.

Sara Irisdotter Aldenmyr

Sara Irisdotter Aldenmyr är filosofie doktor i pedagogik. Hon disputerade i september 2006 vid Lärarhögskolan i Stockholm med avhandlingen *Mellan tradition, demokrati och marknad - en analys av lärares identitetskonstruktion i samtal kring etiska frågor i läraryrket*.

Avhandlingen fokuserar identitetsaspekter som berör etiska frågor och lärares fostransuppdrag. Studiens empiriska del består av sammanlagt 18 samtal i tre olika lärargrupper. I samtalen identifieras olika påverkande samhällsinfluenser; *traditionella* influenser som betonar lärarens moraliska auktoritet, *demokratiska* som betonar läraren som demokratisk förebild, och *marknadsorienterade* som betonar prestation och resultat.

Jofen Kihlström

Jofen Kihlström är filosofie doktor i sociologi. Han disputerade vid Örebro universitet i maj 2007 med avhandlingen *Böjelser & Begär*. Avhandlingen är en kritik av hur begreppet beroende används i relation till alkohol och droger inom den medicinska och psykiatriska diskursen, inom vilken fokus läggs på moral snarare än kroppslig dysfunktion. Avhandlingen rymmer även en empirisk studie av män och kvinnor som själva upplever sig vara sex- och kärleksmissbrukare. En alternativ handlings-teoretisk bas för förståelse av dessa fenomen presenteras i avhandlingens två sista delar. Denna bas är en vidareutveckling av Pierre Bourdieus handlingsteori.

Marie Klingberg-Allvin

Marie Klingberg-Allvin är medicine doktor i internationell hälsa. Hon disputerade i maj 2007 vid Karolinska Institutet med avhandlingen *Pregnant Adolescents in Vietnam. Social Context and Health Care Needs*.

Syftet med avhandlingen var att beskriva förekomsten av ungdomsgraviditeter i Vietnam, att förklara de sociala sammanhangen och hur unga gravida söker vård. Vidare undersöktes vilket synsätt som råder bland sjukvårdspersonal och barnmorskestudenter kring ungdomars sexuella och reproduktiva hälsa. Resultaten visar att barnmorskeutbildningen behöver förbättras och har givit bakgrundsinformation till Hälso- ministeriets nationella strategi för ungdomars sexuella och reproduktiva hälsa i Vietnam.

Juvas Marianne Liljas

Juvas Marianne Liljas är filosofie doktor i musikpedagogik. Hon disputerade i juni 2007 vid Kungliga musikhögskolan i Stockholm med avhandlingen *Vad månne blifva af dessa barnen?": En studie av David Björlings pedagogik och dess bakgrund i äldre sångundervisningstraditioner*.

I avhandlingen undersöks de pedagogiska idéer som låg till grund för den sångskola som operatenoren och sångpedagogen David Björling (1873-1926) skapade för sina söner Olle, Jussi och Gösta Björling. Forskningsresultaten pekar på att David Björling traderade ett röstideal med rötter i den äldre italienska skolan. Didaktiskt tar David Björlings pedagogik sin utgångspunkt i äldre tysk bildningstradition, ett idéarv om musikalisk fostran som föregick Suzukipedagogiken.

Mikaela Malm

Mikaela Malm disputerade i april 2008 vid Uppsala universitet med avhandlingen *Drug Analysis – Bioanalytical Method Development and Validation*. Avhandlingen beskriver analysmetoder för kvantifiering av läkemedel i biologiska matriser. Fokus ligger på läkemedel för behandling av sjukdomar som har stor påverkan på människor i låginkomstländer. Syftet med avhandlingen är att tillhandahålla analysmetoder som är validerade enligt internationella riktlinjer. Dessa kan användas i olika sammanhang såsom studier av läkemedelsanvändning, resistensutveckling, med mera. En förenklad provtagnings teknik, där blod torkas på papper, används för flertalet av metoderna, vilket underlättar studier på landsbygden.

Tomas Persson

Tomas Persson är teknologie doktor i energiteknik. Han disputerade i december 2006 vid KTH i Stockholm med avhandlingen *Combined solar and pellet heating systems for single family houses*.

Den rådande utvecklingen med ökande energipriser gör att fler och fler villaägare börjar se över hur man värmer upp sitt hus. Tomas Person har studerat hur elvärmda hus kan konverteras till värmesystem baserade på solvärme och pellet och hur dessa system ska utformas för att få låg elanvändning, hög systemverkningsgrad och låga rökgasemissioner. Även de ekonomiska förutsättningarna för en konvertering har undersökts. Resultaten visar att det i många fall är lönsamt att konvertera till solvärme och pellet.

Ina von Schantz Lundgren

Ina von Schantz Lundgren är filosofie doktor i pedagogik. Hon disputerade i maj 2008 vid Växjö universitet med avhandlingen *Det är enklare i teorin. Om skolutveckling i praktiken*. Avhandlingen är en kvalitativ studie av ett skolutvecklingsprojekt som trots goda intentioner mötte betydande svårigheter när det skulle genomföras. Dolda mönster blev tydliga allteftersom projekt-tiden framskred, liksom inofficiella makthavare. Resultatet visade att relationer, status och informella maktspel kan vara av stor betydelse för att förstå varför lovvärda initiativ i skolvärlden stöter på motstånd. Det blev tydligt att den ideologiska dimensionen av skolans verksamhet har stor betydelse när det gäller att förstå varför skolutvecklingsinsatser ofta blir konfliktfyllda.

Erica Schytt

Erica Schytt är universitetslektor i medicinsk vetenskap. Hon doktorerade med avhandlingen *Women's health after childbirth* i medicinsk vetenskap i december 2006 vid Karolinska institutet. I avhandlingen tar hon ett helhetsgrepp om hur hälsan påverkas av att föda barn. Fysiska problem är vanliga efter förlossningen, men få nyblivna mammor anser att de har dålig hälsa. Självskattad hälsa fångar framför allt en kvinnas totala livssituation och fysiska och emotionella faktorer i det dagliga livet.

Erica Schytt arbetar under sin nuvarande tjänstledighet som vårdutvecklare på Kvinnosjukvården Dalarna och forskar vid Centrum för Klinisk Forskning Dalarna och Karolinska Institutet. Hon handleder även en doktorand vid Högskolan Dalarna.

Eva Taflin

Eva Taflin är filosofie doktor i matematikdidaktik. Hon disputerade vid Umeå universitet i oktober 2007 med avhandlingen *Matematikproblem i skolan – för att skapa tillfälle till lärande*.

I avhandlingen behandlas vad matematisk problemlösning kan vara och vad ett rikt matematiskt problem är. Särskild uppmärksamhet ges de kritiska aspekter som läraren har att ta hänsyn till för att eleverna ska få möjligheter att utveckla sina matematiska kunskaper. För att behandla empiriska data har särskilda analysverktyg skapats. Dessa verktyg fungerar även för analyser av andra data än de som behandlats i avhandlingen. Ett exempel kan vara inspelade lektioner där lärare själva kan analysera utfallet av sina lektioner.

Henriette Wallén Warner

Henriette Wallén Warner är filosofie doktor i psykologi. Hon disputerade i december 2006 vid Uppsala universitet med avhandlingen *Factors Influencing Drivers' Speeding Behaviour*.

Hennes forskning handlar om förarens fortkörningsbeteende. Vår relativt positiva attityd till fortkörning, kompistryck och bristande kontroll över vårt hastighetsval samverkar till att vi medvetet överskrider hastighetsbegränsningarna. Hon har studerat effekterna av det ISA-system (Intelligent Anpassning av Hastighet) som har använts i Borlänge och som varnar föraren så fort hastighetsbegränsningen överskrids. Effekten av systemet avtog med tiden, men återfanns fortfarande tre år efter installation. Testförarna uppfattade trots en del tekniska problem systemet som användbart.

Gun-Marie Wetso

Gun-Marie Wetso är filosofie doktor i specialpedagogik. Hon disputerade vid Stockholms universitet 2006 med avhandlingen *Lekprocessen – specialpedagogisk intervention i (för)skola. När aktivt handlande stimulerar lärande, social integration och reducerar utslagning*.

Som aktionsforskare genomför hon intervention av fyra aktiviteter: lekprocess, utbildning, handledning och samverkan med föräldrar. Syftet är att stärka det pedagogiska arbetet för att möta barn i behov av stöd då de inte deltar i lek, vardagsaktiviteter och dagsprogram. Hur brister, behov, motiv och mål förändrades över tid belyses med stöd av Leontives aktivitetsteori. Ett individ- och miljöperspektiv beaktades. Samverkan mellan de vuxna har positiv effekt på barnen. Etablerade strukturer kunde ändras och ersättas av mer ändamålsenliga aktiviteter och handlingar.

Siril Yella

Syiril Yella disputerade i datateknik med avhandlingen *Pattern Recognition for Automating Condition Monitoring of Wooden Railway Sleepers* i maj 2008 vid Napier universitetet i Edinburgh i Skottland.

Järnvägsslipers inspekteras idag manuellt i Sverige. Det är en process som är tämligen tidsskrävande och dyr och för vilken krävs kvalificerad och erfaren personal. Syftet har därför varit att föreslå automatiska testmetoder för inspektioner i framtiden. Två icke-förstörande testmetoder har valts ut och utvärderats som bygger på akustisk analys och bildanalys med dator. Även mönsterigenkänning har studerats för närmare klassificering. Resultaten visar en effektivitet på ca 90 % jämfört med manuell inspektion.

HÖGSKOLAN
DALARNA